totfim

totfim

ندارد س آیا کاشف عدالت چه چیز است حسن ظاهر است یانه ج بلی حسن ظاهر است بلکه همین عدالت است س آیا کسی قدرت داشته باشد بر ادای دین مردم و ندهد در اول وقت عبادتش چه طور است با قدرت و مطالبه صاحب طلب هرگاه امتناع کند فعل حرام کرده و عملش صحیح است در اول وقت میتوان نماز کرد آیا کسی در ذمه‌اش نماز قضا داشته باشد نماز ادا را در اول وقت میتواند بکند یا نه ج اظهر جواز است و مستحب است تقدیم قضا والله العالم س آیا کسی نقل قول مجتهد را میکند اما عدالتش بر من معلوم نیست اما مظنه متاخم بعلم دارم که دروغ نمیگوید آیا در این مسئله آیا جایز است عمل کردن بقول او یا نه ج هرگاه یقین حاصل شود بعدم کذبش جایز است اعتماد والا فلا س نماز جمعه واجب تخییری است یعنی افضل فردین و احوط ترک است س وقف بحرکه و وصل بسکون مبطل صلوة است یا نه و آیا در کلمات وقف بحرکه میکند نه در آیات نمازش چه طور است ج وقف بحرکه که مبطل نماز است و وصل بسکون اظهر جواز است

در این زمان [illegible]

واحوط عدم س آیا کسی در ماه مبارک رمضان محتلم شود
ویقین دارد که هرگاه بول کند بقیه منی با بول بیرون می آید
وحبس بول باو ضرر کلی نمیرسد جایز نیست س خمر را
بقول طبیب حاذق مریض مجذی که تجویز کند میتوان
بخورد یا نه ج مداوا با خمر به هیچ وجه جایز نیست بلی
در نزد ضرورت و انحصار دوا بخمر و خوف هلاکت و تلف
جایز است بقدر سد رمق مثل سایر محرمات والله ا
لعالم س آیا مد متصل را و ادغام ما بین کلمتین را واجب
میدانید یا نه ج ادغام صغیر و مد متصل طبیعی بقدر
متعارف واجب است و زاید واجب نیست سوال
معاملات جزئی با صیغه جایز است یا نه؟ جایز نیست
س اشیاء که بکیل و وزن در آید بدون کیل و وزن
معامله اش را چه طور میدانید که بر یکدیگر اباحه کنند بیّنوا
تؤجروا ج بطریق اباحه جایز است و معامله به بیع و شرا
باطل است س اذان و اقامه را واجب میدانید یا نه ج
بلکه مستحب است واحوط عدم ترک اقامه است در جمیع

آیا چه طور است ج هرگاه یقین کند که منی بیرون آید ~~و حبس بول را ضرر کلی باو نمیرسد جایز~~ نیست

فرایض س آیا بعضی رؤیا که مثل چربیست که روغن مالیده باشد در شستن از برای وضو دست آدم مثل روغن آلوده میشود آیا این چربی مانع است از رسیدن آب به بشره یا موقوف است بقلت وکثرت ج هرگاه چربی غلیظ باشد مانع است وهرگاه قلیل باشد وجرم نداشته باشد مانع نیست س بر روی و دست زن اجنبیه بدون شهوت نگاه کردن چه طور است ج بدون شهوت مطلقا جایز است واحوط است که ترک کند س آیا غنا که حرام است عبارت از چه چیز است بیان فرمائید ج غنا لحن اهل فجور است و تمیزش موکول بعرف است س آیا با چه حد چیزی را که افتاده است در کوچه و بازار حلالست برداشتن بعضی میگویند تا به ربع ریال فتحعلی شاهی بیان فرمائید ج بلی تا این مقدار حلالست بشرطیکه صاحبقران باشد یعنی بشرطیکه ریال صاحبقرانی باشد س آیا لباس متنجس رنگ دار هر وقتی که جرم نجس زایل شد پاک است یا چه طور است بیان فرمائید جواب بلی هر وقت که جرم نجس

زایل شود پاك میشود س آیا اجزاء صغاری که از حیّ یا میّت
مبین میشود مثلا بعضی اوقات در لب انسان یا در بیخ ناخن
دست که پیدا میشود هرگاه در وقت مفارق شدن زجر ناخن
وا داری باشد نجس است یا چه طور بیان فرمائید ج اجزاء
صغار هرگاه در وقت ابانه احساس نشود پاك است در
حیّ نه میّت س آیا نذر بدون اذن والد درست است یا نه
ج درست نیست س دختر بدون اذن پدر میتواند
بشوهر رود یا نه جواب در دختر باکره بالغه احوط اذن هر دو
است س آیا عرق جنب از حرام نجس است یا پاکست جواب
بلی نجس است علی الاصح س دوشاب کشمش و خرما اگر ثلث
نشود چه طور است خوردنش ج احوط تجنب است
حرّاس رکاء کته ن را برآتش یا یکپاره چیزها بریزند و بجو
شانند چه طور است خوردنش ج حرامست هرگاه بجوشا
نند س آیا بپانزده رضعه یا بده رضعه بی فاصله
یا بیك شبانه روز رضاع را ثابت میدانید بیان فرمایید
اظهر پانزده رضعه است بی فاصله رضعه از زن دیگر در

نشر و حرمت نمیکند واحتیاط طریق سلامت است
ویک شبانه روز بی فاصله حتی از اکل و شرب نشر حرمت
میکند و رضاع متحقق میشود س در سنجاب و خز نماز
چه طور میدانید بیان فرمائید ج جایز است علی الاصح
س آیا کسی واجبی و سنتی نماز را نمیداند آیا نمازش
چه طور است ج هرگاه بنیت قربت بعمل آورد
نمازش صحیح است س آیا ریش تراشیدن و یا گرفتن
بمقراض از بیخ حرامست یا نه ج ریش تراشیدن مطلقا
حرامست س آیا دستمال نجس در جیب مصلی باشد
نمازش چه طور است ج احوط اعادهٔ نماز است هرگاه
بآن دستمال نماز کند والله العالم س آیا جورابی که
تنها میپوشد و از ساق چیزی را نپوشد در نماز
چه طور است ج جایز است و احوط اجتناب است
س آیا کلاه نجس در سر و جوراب نجس در پا و بند و یر
جامهٔ نجس آیا یکی از آنها یا همهٔ اینها در حال نماز در
مصلی باشد نمازش چه طور است ج هرگاه هر یک از

اینها در مواضع خود باشد جایز است نماز او صحیح است
والا نه س کمربند حریر که از زیر شال کمر می بندند،
یا دستمال حریر در جیب باشد نماز با اینها چه طور است
ج نماز با اینها کمال اشکال دارد س آیا کسی مصلّی بود
کسی دیگر داخل شد سلام داد آیا مصلّی جواب سلام را
رد نکند نمازش باطل است یا نه بیان فرمائید ج
نمازش باطل نیست هر چند فعل حرام کرده است س آیا در اعمال
مستحبّه مثلاً اعمال دوازده ماهه آخوند مجلسی یا سایر
کتب آخوند مزبور از بابت تحفة الزائر یا بعضی کتاب
های دیگر عمل کردن چه طور است و چه طور میدانید بیان
فرمائید ج هر چه از اعمال مستحبه که نسبت میدهند جایز
است عمل کردن س آیا اشیاء متنجسه را از لباس یا
ظروف یا غیرها داده بکسی که عامل باشد یا نه که ببرد
بشوید و برداورد بمن میگوید شستم و پاک نمودم آیا
باین طور خبر دادن پاکست یا نه یا باید در حین دادن
وکیل نمایم در شستن و یا نفهمیدم چه طور است بیان

فرمائید ج هرگاه دادی که لشوید وخبر دادکه شُستم
کفایت میکند در تطهیر آن س ردّ مظالم و به سیّد
فقیر میتوان داد یا نه و به فقیری که سیّد نباشد میتوان
داد یا نه ج ردّ مظالم که بقدر خمس نباشد زاید
یا ناقص سیّد وغیر سیّد هرگاه فقیر باشد میتوان
داد س آیا مغز حرام در گوشت حرام مستهلک شود
میتوان آن گوشت را خورد ج هرگاه میتة نباشد متمیز
ویقین حاصل شود که در آنجا اجتناب لازم است
س آیا خوردن ذغال که انگشت میگویند و با گل داغستانی
جایز است یا موقوف است بغیر خباثت وغیر خباثتش ج خوردن
خباثت حرامست بر همه کس خوردن خباثت حرام است
و خوردن ذغال احوط ترکست احتیاط وجوبی و گل
مُطلقا حرام است مگر گل تربت جناب سیّد الشهداء
علیه السلام س در ذکر شدن نام جناب پیغمبر صلی الله
علیه وآله صلوات فرستادن را واجب میدانید یا نه ج
بلی صلوات فرستادن واجب است در نزد ذکر آن بزرگوار

صلوات الله علیه واله س، آیا شك سلّن جای مسح در وضو شرط است یا نه و آیا در توی آب بحیثی که آب در جای مسح در سر و در پاها بحوی باشد که غلبه کند به بللی که در دست است هم میتوان مسح نمود یا نه بیان فرمائید ج رطوبت با صدق مسح مضر نیست س آیا مسح کردن بدست کردن راست بسر و بپای راست و چپ بی عذر چه طور است و هم چنین بدست چپ بر همه ایضا و هم آیا بدست چپ بسر و بدست راست و بپای راست و بر چپ بر چپ بیان فرمائید ج تمامی این صورت جایز است س آیا بیك انگشت بیکی از اصابع یا بحیث لا یحیط البلل التی فی الید جمیع ظهر الاصبع الرجل بل یحیط بکیفیت جدول مستقیم و مثل خط صغیر و لا یمنع مانع عن وصول البلل التی فی الید بمسح علی الرجل صحیح هذا المسح ام لا ج استیعاب جمیع ظهر پا لازم نیست بلکه بیك انگشت هر چند بخط مستقیم نباشد بلکه بخط معوج که از سر انگشتان تا به کعب قدم برسد کفایت

میکند والله العالم س اگر کسی چیزی را در صحرا یافت در وقت یافتن صاحب اش را نداند و بعد معلوم شود واجبست رد بکند یا نه ج احوط رد کردن است س آب چاه بمجرد رسیدن نجاست نجس میشود یا نه ج نجس نمیشود الا به تغیر احد اوصاف ثلثه س آیا در وقت دوشیدن گوسفند وغیره بول کند بر توی شیرش و آن بول مستهلک شود جایز است خوردن آن شیر یا نه ج هرگاه بول حیوان مأکول اللحم حلال باشد پس آن شیر حلال است خواه مستهلک بشود وخواه نشود و خواه حرام باشد آن شیر حرامست مطلقا واحوط حرمت است واحتیاط طریق سلامت است س آیا گناهان کبیره چند است بیان فرمایید ج از حضرت امام رضا علیه السلام ماثور است که در سوره بنی اسرائیل از قوله تعالی ولا تجعل مع الله الها آخر فتقعد مذموما مخذولا الی قوله تعالی ولا تجعل مع الله الها آخر فتلقی فی جهنم ملوما مدحورا در این بین هر چه مذکور میشود از معاصی کبیره است

والله العالم س در وقت راه رفتن نوافل یومیه را میتوان
گذارد یانه ج بلی میتوان گذارد س آیا اذان اقامه واجب
میدانید یانه هم وآیا سقوط اذان واقامه بمسجدی
داخل شدم که پیشمانز نمازشرا تمام کرده وهنوز
صفها برهم نخورده است گفتن اذان واقامه درین
مقام چه طور است بیان فرمائید ج اذان واقامه
مستحب است درجماعت وفرادی ودرصورت مذکور
اذان واقامه ساقط است نیت کرده نماز را باتمام رساند
والله العالم س آیا درمضاف نجاست از پایین ببالا
سرایت میکند یانه ج هرگاه جاری باشد از بالا بپایین
مثل اینکه گلاب بدست کافری بریزند آنچه در بالاست
نجس نمیشود وسرایت درمذهب ما نیست س
خوردن استخوان که درگوشت پخته میشود چه طور است
ج جایزاست وحرام نیست س اگر شخصی بمیرد ووصیت
نکند وصغیر داشته باشد درخانه اش اورا غسل میتوان
داد یانه ج بلی غسل میتوان داد س ودر وقت

ذبح حیوان بسمله را نگفته از روی سهواً یا جاهل بوده نگفته گوشت آن حیوان را میتوان خورد یا نه ج هرگاه سهواً نگفته ذبیحه حلال است بالاشکال واما جهلاً لیس ظاهر حرمت است لعموم قوله تعالی ولا تأکلوا مما لم یذکر اسم الله علیه س تعیین سوره را پیش از گفتن بسمله واجب میدانید یا نه ج بلی تعیین سوره پیش از گفتن بسمله واجب است بحیث که شروع در بسمله از روی شعور بقصد سوره مخصوصه باشد س در زکواة وفطره پول سیاه هم میتوان داد یا باید که پول سفید باشد ج بلی میتوان داد س آیا کسی اخلال بمستحبات کند مثلا قنوت را غلط بخواند یا تکبیرات مستحبه را درجایش نگوید از قبیل اقوال را افعال مستحب نماز چه طور است ج این مسئله خلافی است ونزد حقیر کمال اشکال دارد احتیاط طریق سلامت است واز اتمام نماز است یا اعاده س آیا کسی نماز قضا داشته باشد پیش از وقت میخواهد وضو بگیرد وبقصد واجب میگیرد نماز قضا هم نخواهد گذارد آیا وضویش چه طور است

نماز

هرگاه قصد نماز واجب ندارد نیت مستحب نماید س
آیا تقاص نمودن بدون اذن حاکم شرع چطور است خواه
تقاص کننده عاجز باشد یا نه ج تقاص هرگاه شرایطش
متحقق باشد اذن حاکم شرعی شرط نیست در آن س
آیا در وقت گفتن ذکر رکوع و یا سجود سه مرتبه یا بیشتر
تعین ذکر واجب واجب است یا نه ج بلی تعین واجب
واجب است هرگاه نکرد منصرف میشود بذکر اول س آیا
بیع معاطات صحیح است یا نه ج مفید اباحه است در اینجا
متصرفات س اسم حضرت صاحب الامر علیه السلام را
بردن چطور است ج در این زمانها جایز است ضرری
ندارد س آیا غسل جنابت را پیش از دخول وقت به نیت
سنت میتواند بکند و ایضاً غسل جنابت را در ماه مبارک
رمضان از اول شب تا وقت طلوع به نیت وجوب
میتواند بکند یا واجب است آن وقت که بقدر غسل بطلوع
مانده باشد ج غسل جنابت پیش از وقت هرگاه قصد
نماز واجب از قضا یا آیات یا ملتزم و اشباه آن نداشته

بشد

باشد سنت نیت میکند و در شبهای ماه رمضان
در اول شب قبل از ضیق وقت احوط قصد قربت
مطلقه است س آیا قنوت که در نمازها مستحب است
عبارت از چه چیز است بیان فرمائید ج هر دعای که مشتمل
باشد بر ثنای علی الله سبحانه یا استغفار از گناهان یا طلب
حاجت از حق سبحانه و تعالی و اقل قنوت اللهم صل علی
محمد و آل محمد س آیا اعضای که در نماز از زنها استثنا
شده چند جا است ج این سوال معلوم نیست هرگاه مراد
آنست اعضای که استثنا شده است از زن در ستر عورت
و پوشیدن زیرا که همهٔ بدن زن عورت است آن سر عضو است
دو کف دستها و پشت پاها و غیر اینها واجبست پوشیدن
هرگاه غیر از این مراد است بایست توضیح شود که از آن
وقت جواب از جمیع احتمالات نیست بجهت ضیق
مجال والله العالم س آیا اجاره معاطات صحیح است یا نه ج
هرگاه مقصود اباحهٔ تصرف باشد در عین مستاجره و
استرداد هر وقتی که خواهد جایز است س آیا کسی سهواً

عشا را نکرده بخوابد آیا صوم صبح آن فراموش کند جایز
باز قضائش واجبست یا نه بیان فرمائید ج قضای
این صوم واجب نیست بلکه مشروع نیست س اجزاء که از
نان سوخته است خوردن آنها چه طور است ج خوردن
سوخته بالمره سوخته باشد حرامست س نگاه کردن
بر زن که از حیض انقطاع افتاده است چه طور است ج
جایز است بدون شهوت و ریبه س آیا کسی معنی تقلید
نفهمیده باشد و مقلد بر مجتهدی نبوده باشد لکن وضو
و نماز واجتناب از نجاست و احتراز شرایط نماز است
بطریق صحیح بجا آورده آیا اعمال او و نماز او چه طور است
بیان فرمائید ج هرگاه نشنیده باشد که تقلید بایست
کرد اعمالی که از مطابق مشهور ما بین فرقه محقه باشد
بعمل بیاورد صحیح قضا ندارد س آیا کسی واحد هم
باشد قول او در نجاست اعتبار ندارد یا دارد ج
اعتبار ندارد مگر آنکه ذو الید باشد که در این صورت
عدالتش شرط نیست اعتماد بخبر او میتوان نمود س

هرگاه کسی بمرض مبتلا شود ودر اثنای مرض مال خود را
یکی از اولادش هبه کند وبعد بر همان مرض فوت
شود آیا هبهٔ او صحیح است یانه وبه دیگری از مالش
میرسد یانه ج اصح واظهر صحت هبه است هرگاه با
شرایطش بعمل آورد س آیا کسی تقلید مجتهدی
نموده لکن تقلید نمودنش بانیطور است که مثلا به
مجتهدی حی جامع الشرایطی درخصوص باطل نمودن
غبار غلیظ صوم را تقلید نموده ولکن اینرا نفهمید
که از دهن بحلق برود یا از بینی یا از گوش در کدامین
وقت مبطل است بینوا توجروا س ایضاً اگر غبار
غلیظ بحلق از هر طرف باشد از راه بینی یا دهن مبطل
صوم است س آیا کسی در ماه مبارک رمضان بامری
مباشر است که غبار غلیظ یا غیر غلیظ از دهن ویا
بینی نفهمیده باجمالش تقلید نموده که غبار غلیظ
مبطل صوم است وحین مباشرت بآن امر بینی اش را
بعضی اوقات گرفته وبعضی اوقات نگرفته وغبار از

بینی اش بسینه اش رفته است وهم باین تفصیل عالم نیست
که مبطل است آیا آنوقت که دفعتاً ببرد یا بتدریج الآن
تفصیل مسئله خلافی را فهمیده وتقلید نموده آیا آن عمل
که آن وقت ازو صادر شده بی تقلید بوده باطل است
یاچطور است بینوا توجروا ج در صورت مذکوره حم ط
قضاست بدون کفاره س آیا تکبیرات مستحبه را باین طریق
در نماز مستحب میدانید هم اینها در حالت اطمینان
از قیام بسجود ودر رفع راس از سجود و در رفتن سجدهٔ
ثانیه ودر رفع راس سجدهٔ ثانیه و از برای قنوت ایضاً
س آیا کسی تکبیرات افتتاحیه را بدون ادعیه اش بگوید
باز هم مستحب است یانه بینوا توجروا ج بلی استحبابش
در مواضع مذکوره است وتکبیرات بی ادعیه هم مستحب است
س آیا کسی ارتماسی کند در وضو صحیح است یانه بیان
فرمائید وبنا بر صحت دو بعضی از عضو بقصد عمل
بیاورد وبعضی بفرو بردن توی آب مثلا دست را از
مرفق تا بند دست بقصد بشوید ودر آخر دست را

از بند تا سر انگشتان توی آب میبرد و در وقت بیرون آمدن قصد شستن کند آیا صحیح است بلی صحیح است هر گاه آب وضو به همهٔ اعضا برسد و ترتیب الأعلی فالأعلی بعمل آید والله سبحانه هو العالم آیا گوشت را بروی آتش یا شکم مرغ میگذارند که بروی آتش میگذارند و جوش هم بخورد میتوان خورد یا نه در حال خوردن آیا حرمت پاک مثل خاک یا نجس است ن حرام است و پاک است آیا حبوه که در مذهب اثنی عشری عبارت است از جمیع لباس میت چند دست باشد قبل از لباسهای قطن و کرک و پشم و جلد آیا در پشم شال کمر داخل است یا نه و آیا در جلد و کلاه و کفش داخل است یا نه بیّنوا توجروا ادام الله تعالی بقائکم ج همه لباسهای حبوه است الا در کلاه و کفش که احوط عدم دخل در حبوه است و در شال کمر نیز اشکال است والله العالم بحقایق احکامه آیا سمع الله لمن حمده از برای امام و مأموم یا منفرد در حالت اطمینان بعد از رفع راس از رکوع سنت است یا نه

وهمچنین آیا در رکعت ثانیه یا ثالثه یا رابعه در اول
تشهد بعد از سر بر داشتن از سجدهٔ ثانیه بسم الله وبالله
وخیر الاسماء لله مستحب است گفتن او یا نه وهمچنین
وتقبل شفاعته فی امته وارفع درجته تا بانجا اشهارا
باین کیفیت که معروض کردید خواندنش مستحب است
یا نه وهمچنین در وقت برخاستن گفتن بحول الله
وقوته اقوم واقعد بیئوا توجروا سهه وآیا استغفر الله
ربی واتوب الیه در میان سجدتین مستحب است یا نه
چون که اشهارا در رساله شریف بیان نفرموده این بیان
فرمائید جواب بلی استحباب در مواضع مذکوره بالنسبه با
ذکار مذکوره ثابت است اما وتقبل شفاعته در تشهد
آخر استحبابش بقصد خصوصیت نه بقصد دعاء مطلق
که آن در کل احوال مرغوب است والله سبحانه هو العالم
سؤال آیا نمازهای که در مرض موت از متوفی فوت شده
بر پسر بزرگ واجب است آیا پسر بزرگ میتواند بکه شخصی را
اجیر بکند با جاره بدهد یا نه جواب اصح جواز اجاره

دادلست ولحوط مباشرت پسر بزرکست بنفسه والله ا
العالم بحقایق احکامه س آیا در لباس مصلی تکمه وقیطان
وسجاف حریر کمتر از چهار انکشت وکمربند حریر وقنس
وبند زیر جامه مبطل صلواة است یا نه ج اصح واشهر
عدم ابطال الصلواة است درانیها والله العالم س آیا
اذان واقامه در چند جا ساقط است وآیا در آن مقام
که امام نمازش را تمام نموده وهنوز صفها پراکنده نشده
است هرکاه ساقط بدانید وآیا مراد از آن امام امام
عادلست از فرق ناجیه یا از این امامهای ما فی الذهن
هم باشد باز هم ساقط است وحال آنکه باین امام نماز
نخواهد خواند بیان فرمایید ج معلوم است که مراد
امام عادلست که قلبش بآن مطمئن بوده قاصد نماز
بآن باشد هرکاه در اعتقاد مصلی فاسق باشد این
حکم براو جاری نمیشود واستحبابش اذان واقامه باقیست
والله سبحانه هو العالم س آیا سوره قدر را در وضو
بعد از اتمام و در غسل بدین خواندن مستحب است ج

از شیخ مرحوم اعلی الله مقامه استحبابش مسموع شده و ایشان در این امور تکلم نمی فرمودند الا از حدیث پس هٔ استحبابش ثابت است س آیا آب استنجا که طاهر است ٔ کدامین مقام است ج هرگاه موضع دیگر غیر از محل نجو نجس نباشد و نجاست جاری هم نباشد و آب استنجا متغیر به نجاست نباشد و زمین که آب استنجا باو میرسد نجس نباشد و احوط انیست که اجزاء غایط هم در آن آب نباشد و در این صورت پاکست و الا نجس است هٔ والله سبحانه هو العالم س آیا صیغه متعه باین طریق درست است یا نه که مرد از قبل زن بگوید مَتَّعْتُ نَفْسِی مُوَکِّلَتِی مِنْ نَفْسِی فِی الْمُدَّةِ الْمَعْلُومَةِ بِالْمَبْلَغِ الْمَعْلُومَةِ و از قبل خود بگوید قبلت التمتع لنفسی فی المدة المعلومة بالمبلغ المعلومة ج اصح و اظهر جواز است والله العالم س آیا عصیر رطب و خرما و انگور مادامیکه ثلث نشود نجس است یا نه در انگور نجس است و آن د یگرها حرام است بینوا توجروا جزاکم الله خیرا که کار عالم خرا

است و بنا بر حرمت و نجاست بایع بمشتری بگوید که
ثلث است و اطمینان به مشتری حاصل نشود آیا در بید
مسلم این خبر دادن حلیت میشود یا نه ج اما عصیر عنبی
نجس است بلا اشکال و اما عصیر زبیبی و تمری در آن
اشکال است و اقرب عدم نجاست است و احوط حرمت
است و از ید مسلم خریدن کافیست در حلیت اگر بگوید
که ذهاب ثلثین شده و استفسار ضرور نیست والله العالم
س آیا زمینی که گل باشد ته پا را یا کفش را پاک کند یا نه
ج هرگاه خشک باشد پاک میکند هرگاه تر باشد اصح
عدم تطهیر است والله العالم س آیا صلوات فرستادن
در وقت ذکر شد نام مبارک جناب پیغمبر صلی الله
علیه و آله که واجب است آیا مراد از نام محض لفظ محمد
است یا سایر اسم ظاهر هم بدین طور است هرگاه
بنا بر آن باشد مجموع اشیاء اسم جناب پیغمبر است و
دیگر بنا بر وجوب آیا شخصی در نماز باشد هر چیزی
که در میان قرائت حمد یا سوره یا سایر اذکار باشد

واجب است یا نه وبنا بر وجوب آیا شخصی نفرستاد
بعلی حرام کرده است آیا نمازش هم باطل است یا نه بیان
فرمائید ج صلواة در نزد ذکر آن بزرگوار علیه وآله
الصلوة والسلام در هر موضع که باشد خواه در نماز یا
در غیر نماز و مراد لفظی که دال بآن حضرت باشد و تعیین
آن ذات شریف یا بنفسه یا ضمن صفتی از صفاتش نماید
و سامع مستشعر شود آنرا والله العالم س اگر حنوط لازم واش
کند و میت را دفن کند یا میت را باب غصبی یا تخته
غصبی غسل داده باشد یا ترتیب اغسال نشده باشد
یا بر نسیان اغسال بعد از دفن در همگی بر نبش قبر لازم
است یا نه ج غسل دادن میت بر تخته غصبی
سبب فساد غسل نیست بلی حرام است اما در سایر وجوه
مذکوره هرگاه قبل از دفن معلوم شود واجب است تجدید
غسل و بعد از دفن اصح و اظهر عدم جواز نبش است
والله العالم س در ولایت ما رسم شده است کسی
کاروانسرای را باجاره برمیدارد و حجره هالیش بر تجار

باجاره میدهد وچون مشتری میاید که از تجار
چیزی بخرد اجاره دار آمده از مشتری صد دینار
یا من دوقران یا یک ریال بنابر کثرة مبیع و قلتش
میگیرد واسمش را هوای کذاشته است وحق المکان
هم میگویند ومشتری هرگز راضی نیست که یک دینار
هم بدهد با جبر میگیرد آیا اجاره دار گرفتن او حلال است
یا نه ج این پول حرامست در صورت مذکوره مگر
انکه بوجهی از وجوه شرعیه تا قله تصحیح آن نماید والله
العالم س آیا زیب و خرما را با آش یا شوربا یا سایر
پختنیها بریزند و بپزند آیا میتوان خورد یا نه ج
زیب و خرما در پختنیها موجب حرمت است اگر بجوشد
بهر طریق که باشد در آب یا روغن اما خرما اگر در آب
بجوشد محل اشکالست ودر غیر آب اشکالی نداره
وحلالست والله العالم س آیا مجموع نوافل با السلام
علیکم میتوان از نماز خارج شد مثل صلواة فریضه السلام
علینا والسلام علیکم را بگوید تا خارج شود ج ظاهر

انیت که در این مسئله حکم فریضه و نوافل یکی باشد و الله العالم س کسی در وقت ناخن گرفتن چاقو مثلا یک قدری از بیخ گرفت جزئی از گوشت ناخن مفارق شد آیا هم غسل میت دارد یا نه یا اینکه ناخن را استخوان نمیگویند بیان فرمائید ج غسل میت لازم نمیشود الا عسر و حرج شدیدی لازم می آید و شریعت مبتنی بر آن نیست س قضائیت نماز صبح بتجاوز حمره مشرقی از سمت راس یا تابیدن آفتاب است و در سر منارهای بلند یا کوههای بلند ج قضائیت نماز صبح بتابیدن آفتاب لا غیر والعالم هو الله س هرگاه کسی عید فطر تا بظهر یا بغروب آفتاب فطره را ادا نکند حرام که کرده آیا باز واجب است که بدهد یا نه ج احوط دادن فطره است بقصد قربت مطلقه س در زنای محصنه حلیت از شوهر زن لازم است یا نه ج بلی لازم است هرچند بر وجه اجمال باشد س آیا پیش از غسل حیض یا نفاس یا استحاضه و مس میت و جمعه وضو را واجب میدانید

بانه یا اینکه مختار است یا پیش یا بعد بگیرد مجزیست ج
مخیر است میانه تقدیم و تاخیر لیکن تقدیم افضل و احوط است
والله سبحانه العالم س آیا کسی چیزی اگر پیشتر از ربع صا
حبقران در شهر بیابد بعد از تعریف صاحبش پیدا نشود
اگر خودش غنی یا فقیر باشد میتواند بخورد یا بفقیر تصدق
بکند ج بفقیر تصدق کرده ضامن شود والله العالم
س آیا زنی یا مردی که مربی طفل است دیدم که طفلی
در بدنش یا لباسش متنجس شده و بعد از غیبت مربی
آمده با طفل نجاست در بدنش یا لباسش نیست آیا این
هم مثل مسئله مطهر در غیبت است یا نه ج غیبت طفل
صغیر با مربی که ولی او باشد یا وکیل ولی مطهر است و
محکوم بطهارت است والله العالم س اگر کسی در اثنای
سفر گذارش بجای بیفتد که بقصد توطن شش ماه در
آنجا مانده باشد و باز در قلب او این باشد که اگر وقتی
دلم خواهد باز باینجا بیایم و در اینجا توطن میکنم آیا در این صورت
نماز را قصر کند یا تمام میکند والا قصر مگر آنکه ثانیا قصد توطن

کند بالفعل والله العالم س هرگاه در سیرز وغیره لیتر لیسد
ویا مانند آن بنجاستی نیشد واز انجا بلباس یا بدن کسی
نیشد نجس است یانه ج اگر عین نجاست باو نیست پاک است
والسلام س هرگاه کسی زده بگوید وپدر مادرش مسلمان
باشد بعد توبه نماید آیا در ظاهر شرع یا در نفس الامر
مقبولست یانه ج اصح واظهر پیش حقیر توبه مرتد فطری است
بلی قتل از او ساقط نمیشود والله العالم س آیا بسایر
شهداء امام زاده ها مثل جناب علی اکبر وحضرت قاسم
وجناب عباس علیه السلام که با حضرت شهید شده اند
نماز زیارت میتوان کرد یانه ج بقصد خصوصیت جایز
نیست بقصد هدیه جایز است وظاهر نیست که بجهت
حضرت عباس ع وارد شده س آیا اولاد کفار وا که مسلم را
اسیر کرده بتصرف بیاورد به تبعیت مسلمان پاک میشود
یانه ج مادامیکه در دست مسلم که اسیر کرده است حکم طهارت
بر او جاری است والله العالم س در سفید تخم مرغ
خونی پیدا نجس است یا در زردش وآیا مثلا در زردش

خونی پیدا شود وسفیده اش هم نجس است یا پاکست یا
بالعکس ج هنوز بر حقیر نجاست این خون معلوم نیست
ولیکن احوط در این اجتناب است و بر فرض نجاست
بر همه سرایت میکند بعلت میعان س هرگاه کسی در اعضا
یش جراحتی داشته باشد که آب ضرر میرساند در وضو
جبیره که معلوم است و آیا غسل بر این کس لازم میشود آیا
غسل جبیره بکند یا تیمم بیان فرمائید ج احوط غسل
جبیره بکند و برای نماز تیمم نماید در آخر وقت والله العالم
س آیا حد بلوغ در پسر سن پانزده سالگی است و داخل
شدن بشانزده سالگی یا تمام شدن چهارده سالگی است
ج حد بلوغ شدن پانزده سالگی است احوط داخل شدن
پانزده سالگی است س اگر کسی قطع بکند که نا بالغ را ولی
فرستاده اگر در این صورت چیزی بفروشد پولش شغل
ذمه است یا نه ج معامله صغیر جایز نیست مطلقا خواه ولی
اذن داده باشد خواه نه س اگر ماهی را ذمی یا جهود یا ناصبی
صید کند یا چشم که بینم زنده بیرون آمد میتوان خورد یا نه

نمیتوان خود س نماز نافله را بسوره توحید میتوان گذارد

که پنج آیه است منقسم میکند در هر رکوع یا نه ج بلی میتوان

گذارد س کسی وتیره را در سفر میتوان گذارد یا نه ج مکروه است

س هرگاه شخصی از هر جنس مثل گندم و روغن و شیره

یا از ملبوسات وغیرهم جهت سال بعیال خود گرفته

تا آخر سال قدری از هریک زیاده شود آیا خمس آنها واجب

است یا نه ج هرگاه زیاد شود و قرض هم نداشته باشد

که آن زاید وفا بقرض نکند در اینصورت خمس واجب است

و زاید از مؤنه و قرض س آیا در حین وقف بحرکه نماز را

باطل میدانید آیا نفس کشیدن در حین وقف بسکون واجب

میدانید یا نه وهم وصل بسکون مبطل صلوة است یا نه

بیان فرمائید ج وقف بحرکه مبطل صلوة است و وقف

بسکون هرچند مبطل نیست ولیکن احتیاط ترک آنست

والله العالم س آیا در حمامی که غساله اش بجای غصبی

برود غسل در آن صحیح است یا نه ج غسل در حمام صحیح است

س آیا کسی در مستحبات نماز غلط بجا آورد نماز او صحیح است

یانه ج خالی از اشکال نیست س هرگاه شخصی در تیمم دستها را
برخاک بگذارد وبرداشته چنان برهم بمالد که اصلا
اثر خاک در دستهایش نماند وبعد مسح پیشانی ودستها
کند آیا این قسم بهم مالیدن مبطل تیمم است یانه ج تیمم
صحیح است س آیا کسی خمس یا زکواة علاقه بعین بگیرد یا بذمه
ج علاقه بعین میگیرد س آیا کسی بمسجد داخل شود که کفش
اش یا در بدن ولباسش نجاستی باشد که بمسجد سرایت
نکند آیا نمازش چه طور است بیان فرمائید ج هرگاه
سرایت نکند جایز است واحوط عدم ادخال است مطلقا
س آیا استدامت حکم در نیت وضو وصلواة شرط است و
قصد قطع باعث بطلا لست یانه بیان فرمائید ج
استدامت نیت در جمیع عبادات شرط است س آیا پول
قلب ونا درست را بهوای کادو انشای یا براه دادیا بکمرک
میتوان داد یانه ج میتوان داد س آیا در رساله شریفه
فرموده اید که در وضو در زیر ناخن چرک داشته باشد
ضرور نیست برطرف نمودنش آیا در حالتی که متوضو

قطع دارد که آب بزیرش نمیرسد آیا برطرف نمودن آن
چرك واجب است یا نه وهم چنین در غسل هم بدین طور
است یا نه ج احوط در این صورت آب رسانیدن آن است
س آیا فروختن چیت وکرباس یا نیل وبقم متنجس را می باید
یا بمسلمان در حالتی که مشتری نداند وبجز چه طور است
بیان فرمایند س وآیا فروختن حرامست وبایع هم بدیل هم
ضامن است ومثمن هفت میرود یا فعل حرام کرده چه
طور است ج حرام است بیع وبایع ضامن است سوال آیا
کثیر الشك عبارت است از اینکه در یك نماز سه شك بکند
یا اینکه در سه نماز متوالی شك بکند وآیا شك لابد
در یك قول وفعل میکند الست کثیر الشك یا باید قول
وفعل مختلف باشد بینوا ادام الله بقائکم جواب اگر در
سه نماز متوالی شك بکند یا در یك نماز سه شك بکند
اعم از اینکه در قول باشد یا فعل او کثیر الشك است
وشك او اعتباری ندارد والله العالم سوال آیا در صوم
مستحبی استدامت حکمی شرط است یا نه بیان فرمائید

بلی شرط است س آیا در قنوت بعضی از آیات قرآنی به
قصد دعا خواندن یا از بعضی از فقرات دعاهای طویل
در قنوت مبعض نمودن وخواندن مفرصلوة است یا نه
بیان فرمائید ج جایز است ومفر نیست سوال هرگاه ادا متنم
از کسی انگور بخرند وبایع میداند که شراب خواهند
گذاشت بیع در این صورت صحیح است یا نه ج هرگاه
بجهت شراب گذاشتن بفروشد بیع باطل است س آیا
مزنی بها جایز است بزانی عقد او یا نه ج بلی جایز است
مگر اینکه زنای محصنه باشد که در این صورت زن ومرد
بر یکدیگر حرام مؤبد میشوند س آیا در قرائت نماز
که وقف بحرکه حرام است صلواة است هم یا نه ج بلی
مبطل قرائت است هرگاه تلافی نکند نمازش باطلست
سوال آیا در قرائت حمد در آیه اهدنا الصراط المستقیم
همزه اهدنا را در حال وصل نستعین بر اهدنا بدرج
انداختن واجب است یا مستحب بیان فرمائید جواب
در حالت درج همزه واجب است س هرگاه امام سر از رکوع

برداردهنوز ماموم رکوع نکرده آیا قصد انفراد بکند
یا رکوع کرده با امام در سجده ملحق شود ج هرگاه در رکوع
اول باشد از سرمیگیرد نماز را هرگاه در غیر رکوع اول
باشد احوط آنست که در سجود ملحق شود نماز را تمام
کند و اعاده نماید و قصد انفراد در شق آخر جایز است
س آیا ماموم یقین که ظن این دارد که در رکعات آخره
امام هرگاه ماموم را حمد را تمام بکند امام سر از رکوع
برمیدارد حمد را قطع کند یا بخواند و هرگاه امام سر از
رکوع برداشته قصد انفراد بکند ج حمد را قطع میکند
و میخواند اگر پشیمان سر از رکوع برداشت قصد میکند
نماز شرا تمام میکند س آیا دینی در ذمه فقیر یا سید
کسی داشته باشد آیا صاحب دین میتواند بحق فقیر
از بابت رد مظالم یا بفطره یا بحق سید از بابت خمس
صاحب مال بکند یا نه جواب دینی در ذمه فقیر که هست
برد مظالم حساب بکند یا بر سید بخمس حساب کند درست
است س آیا متلبس شدن بر لباس زنان در تشبیهات که

اگر

دو ماه محرم میئاوزند حرامست یانه ج حرامست س آیا در خانه

چند خشتی مغصوب یا چوب بکار برده باشند نماز کردن

در آن خانه چه طوراست هرچند یکه مصلی را در صلواة

بروی آنها واقع نشود ج اکر بر داری آن چیزی را

ضرر میرساند بخانه نماز در او درست نیست والا

درست است س هرکاه چند شخص بیك اسلام بکنند آیا

آیا یك جواب کفایت همه را مکیند یا نه ج اکر قصد خصو

صیت نکند کافیست یك جواب س آیا در معاملات

پول مثلا یك شخص آمده است از کسی ده تومان پول

برداشته است که بعد از یکسال دوازده تومان بدهد

تومان زیادتی را بدو مثقال میس مصالحه بکند یا اینکه

یك چیزی را از بابت چاقو یا خانه یا چیز دیکر که بده

تومان نمی ارزد بیع شرط بکذارد تا بآن وعده و بعد و

وعده آن شخص تا یك سال اجاره میکند بدو تومان

آیا مشروعست یا نه ج این معامله شرعی است س آیا شرط

است در عقد منقطع یا دائمی معرفت قواعد عربیه از صرف

و نحو و معرفت النساء و اخبار بر تفصیل باید ج بلکه محض معرفت و ایجاب و قبول کافی نیست س اصح در نزد حقیر عدم لزوم معرفت قواعد عربیه از صرف و نحو و سایر احکام عربیه است و اما معرفت النساء و اخبار لابد است و بدون آن عقد صحیح نیست و احوط آنست که صیغه را به لفظ عربی فصیح ادا نماید مهما امکن اگرچه به هر لسان و به هر لغت جایز است و اما در حال عدم تمکن از عربیه به هر لغت که ادا کند با مراعات ایجاب و قبول عقد صحیح است بلا اشکال س آیا شال کمر در جوه مثل سایر رخوت است به لبس مرد که میرسد یا اینکه محل اشکال است ج بلی حکم شال کمر سایر رخوت است س آیا شهادت دادن در نزد غیر مجتهد از برای احقاق حق جایز است یا نه ج هرگاه شهادت بجهت مرافعه و حکم باشد جایز نیست و هرگاه بجهت بیان امر و ایقاع صلح باشد ضرری ندارد سوال آیا منجزات مریض از ثلث است یا از اصل ج اظهر در نزد حقیر آنست که منجزات مریض از اصل است نه از ثلث

لِأَنَّ اَلْمَرْءَ اَوْلَى بِمَالِهِ مادام حيًّا و در مسئله خلاف است
هرگاه زید ملکی را فروخته به بیع شرط و تنخواه گرفته
وخود بسفر رفته و مدتی منقضی شده و شخصی را هم
وکیل مطلق نموده الحال وکیل میتواند خود را خلع نماید
هرگاه قبل از انقضاء مدت خیار تعین وکیل نموده
بجهت ردّ ثمن قبض میتواند وکیل استرداد ملک مبیع
نماید بعد اداء ثمن آن وهرگاه بعد از انقضاء مدت
خیار تعین وکیل نموده صحیح نیست مگر اینکه دو مرتبه وکیل
کند در خریدن آن ملک چه با نقضاء مدت بیع لازم
شده بایع را تسلطی نیست چون وکالت عقد لازم
نیست و از عقود جایزه است وکیل میتواند خود را خلع
نمود هر وقتی که خواسته باشد با علام موکل خود س
آیا بخار وعرق شیء متنجس ونجس نجس است یا نه ج
مشهور میانه فقهای ما رضوان الله علیهم طهارت است
ولکن مرحوم شیخ اعلی الله مقامهما بنجاست در ترجیح داده است
واصح قول مشهور است بجهت عسر و حرج و احتیاط طریق

نجاست وسلامت است س آیا صحت بیع مال غیر فضولاً
موقوف نیز برا اجازه است و مالک است یا نه ج آیا صحت بیع فضول
در نزد حقیر غایت اشکال است بل که ارجح واقرب عدم
صحت است وبر فرض صحت چنانچه قول مشهور است موقوف
براجازه مالک است س آیا چیزی حرام را کسی بخورد و هنوز
بر تحلیل نرفته باشد نماز با آن قسم چه طور است باطل است
یا نه و آیا در وسعت وقت استفراغ کند یا نه ج نماز
صحیح است و صحت نماز موقوف باستفراغ آن نیست خواه
در سعه وقت کند و خواه در ضیق وقت زیرا که او را
حامل مغصوب اطلاق نمیشود نه شرعاً و نه عرفاً و لغتاً س
آیا کسی مقلد مجتهدی بوده حال آن مجتهد مرحوم شده
بنا بر اینکه باقی ماندن را جایز نمیدانسته و این مقلد در
تجسس و تفحص مجتهد حی تکاهل و التساهل دارد اعمال
که میکند برای مجتهد مرحوم بعمل می آورد آیا خود این تکاهل
در جستجوی مجتهد حی حرام است یا اعمالش هم باطل است
ج بعد از فوت مجتهد واجب است تفحص و تجسس کرده

از مجتهد حی عادل ثقه امین جامع شرایط فتوی حکم و تکاهل
و تساهل حرامست و اعمالیکه در این اثنا بعمل آورده هرگاه
با تکاهل و تساهل باشد باطل است مس آیا قصد قربه
مطلقه در اغسال و وضو پیش از دخول وقت و بعد از
دخول وقت کافیست ج بلی قصد قربه مطلقه در جمیع
اعمال و در جمیع احوال کافیست و احتیاج به تعین وجوب
و ندب نیست مس در اذان و اقامه بعد از فصول حی
علی الصلوة و حی علی الفلاح لاحول ولاقوة الا بالله گفتن
سنت است یا نه و بعد از فصل حی علی خیر العمل دو
مرتبه آل محمد خیر البریه سنت است یا نه بلیتوا که
نواصبهای این ولا حرام میدانند ج اما استحباب لاحول
ولا قوة الا بالله در دو موضع مذکوره قائلی از علما
ماندارد و دلیلی بین آن اقامه بر آن نشده هرچند خود فی
نفسه ذکر یست شریف و مستحب و ذکرش در اذان
نه بقصد جزئیت و نه بقصد استحباب در دو موضع
مخصوص و یا مطلق اذان و اقامه بی عیب است اما آل محمد خیر

البریه جزء اذان نیست و نه مستحب در اذان اما از جهت
تیمناً و تبرّک باین ذکر شریف ذکرش در اذان که در او
اعلاء کلمه حق است نه بقصد جزئیّت بسیار بجاست و
قول بحرمت لغوست مگر بقصد جزئیت و ذکر الله در هیچ
حال ممنوع نیست خصوصاً در اذان که کلام بین فصول آن هم
ممنوع نیست اجماعاً و هرگاه ذکر کند و بگوید آل محمد خیر
البریّه اظهاراً لشرفهم و اعلاناً لبعض مقاماتهم لا لانه
جزء عیبی و قبحی ندارد باتفاق جمیع علماء شیعه رضوان
الله علیهم و قول بحرمت بر وجه مذکور خلاف مذهب
فرقه ناجیه است ۲۰ سیدنا غنا را در استفتاء دائمی
سابق براین فرموده بودید که لحن اهل فجور است و تمیزش
موکول بعرف است اکثر الحال اهل فجور را بعضی قراء
در قرائت قرآن و بعضی روضه‌خوانها در مراثی
میخوانند عرف چه خاک بر سر بریزد بیان راه حل المشکل
ج بدانکه غنا صفت هیئت صوت است نه مادیه
کلام یعنی صوت متقوم باو هست لبن اگر قرآن یا مرثیه یا اذان

واقامه یا سایر اذکار مناجات و ادعیه ماثوره را بر همان
لحن یعنی بر لحن اهل فجور بخوانند غنای محرم است و عرف
می فهمند که این لحن از لحن قابل مجلس مزدات اهل
شرف و سادات که خالی از شوب شهوات باشند
نیست بلکه لایق مجلس فسق و فجور و اهل شهوات است و این
مناط است و الا کافی در مجلس اهل فجور و صوت حسن
خوانده میشود و بالعکس سوال آیا کسی قضای صوم واجبی
در ذمه داشته باشد حرام است که صوم مستحبی بگیرد یا نه
ج بلی حرام است و جایز نیست تا قضای صوم واجب
را بعمل نیاورد سوال آیا غیر مجتهد جامع الشرایط حکم یا قسم
بطریق مصالحه میتواند بکند یا بدهد یا نه اما حکم برای
غیر مجتهد بوجهی جایز نیست چه آن خاصه مجتهد قائم
بحق و نایب مطلق امام علیه السلام میباشند به نصوص
مستفیضه بل متواتره معنا و اما قسم بطریق مصالحه جماعتی
از علماء رضوان الله تجویز فرموده اند و شیخنا اعلی الله مقامهم هم باین قول قائل است ولکن حقیر را دراین تأمل

است واحتیاط دراین مطلوب است پس درامر قسم بحاکم
شرع رجوع نمودن احوط است وطرق مصالحه منحصر بقسم
نیست س کسی اجیر ختم قرآن باشد وبعد از ختم قرآن
معلوم شد که درمین قرائت مثلا در سوره بقره یك
حرف یا کلمه غلط شده است یا نگفته است برگردد از
آنجا مجدداً قرائت کند وبعد مابقی را یا همان کلمه را
گفتن کافیست ج چون ترتیب درقرآن لازم نیست پس
گفتن همان کلمه کافی خواهد بود ولیکن دراجاره خالی
از اشکال نیست بجهت اینکه قصد متعاقدین بر متعارفین
است ومتعارف الآن بین الناس ترتیب است و
العقود تابعه المقصود پس مراعات ترتیب در نحو
اجاره اولی واحوط خواهد بود س آیا عقد نکاح
تحقق می پریزد که زن بگوید زوجتك نفسی علی الصداق
المعین المعلوم ومرد بگوید قبلت یا طول متعارف
ضرور است ج این مقدار از صیغه کفایت میکند در
تحقق نکاح وطول متعارف ضرور نیست سوال آیا

خمس که بعین علاقه گرفت میتواند که بعوض آن غیر جنس
دیگر یا نقد بدهد یا نه ج بلی میتواند و عیبی ندارد
س از کسی که طلب دارم مماطله میکند و خودم هم
میگویم اگر پیش حکم شرع ببرم میتوانم بگیرم باز تقاص
میکنم جایز نیست است یا نه ج هرگاه متمکن باشد از
اثبات طلب خود پیش حاکم شرع و بعد متمکن از
استغنای آن حق خود باشد تقاص جایز نیست
امّا در صورت عجز از همه یا یکی جایز است سؤال
سیاق
در این اوقات که طلا و نقره سکّه محمد شاه را بدین
زده اند که شاهنشه انبیا محمّد دست زدن چه طور
است بی طهارت چون محمّد صلی الله علیه و آله
مراد از و در این مقام رسول الله است واضح در
حقیر عدم جواز مسّ اسماء انبیا و ائمه علیه السلام
است بی طهارت لیکن خصوص این اسم شریف علی
مسماه آلاف الثناء در این سکّه بی طهارت مسّ
آن جایز نیست سؤال آیا باغ و بستان از اسباب عصب

سیراب نمایند حاصل آن را میتوان خورد یا نه جواب
بلی حاصل آن را میتوان خورد و آن زراعت حلالست
وقیمت آب را صاحب آب از صاحب باغ می گیرد
و بر او هم واجب است ایصال قیمت سؤال آیا سجده
سهو در چند جا واجب است ج جمعی از فقهای ما رضوان
الله علیهم سجده سهو را در پنج جا واجب میدانند
در نزد نسیان تشهد و نسیان یک سجده و زیادتی
سلام و شک بین چهار و پنج بعد از اکمال سجده
تین و تکلم کردن بدو حرف یا زاید سهواً ولیکن شیخ
ما اعلی الله مقامه هر زیادتی و کمی واجب سجده سهو را
واجب میدانند الا مواضعی که استثنا شده است مثل
زیادتی و کمی حمد و سوره و سایر اذکار جهر و اخفات
وطمانینه و امثال اینها از اموری که تلافی و تدارک
ایشان نیست هرگاه از محل گذشته باشد که همین
مختار مرحوم شیخ را مختار حقیر است سؤال آیا تنوری
که کافر ساخته باشد و پخته شدن از آتش پاک میشود

یا نه جواب هرگاه معلوم شود که کافر بدست خود مباشر بوده مختار مرحوم شیخ اعلی الله مقامه طهارت آنست بخلاف مشهور وقول مشهور احوط است اگرچه ادله طهارت محکم است سؤال آیا در قضای ماه رمضان ویا سنّت پاک بودن از جنابت در وقت صبح شرط است یا نه جواب امّا قضای مبارک رمضان حکم خود ماه را دارد بقاء بر جنابت مفسد صوم است و امّا روزه سنّت جایز است بقاء بر جنابت در روزه سنّت هرچند عمداً باشد سؤال آیا سجده نمودن بسفال یا آجر یا تسبیح پخته صحیح است صلواة یا نه جواب بلی جایز است وفاقاً للمولی الشیخ واحوط تجنّب است و وفاقاً للمشهور سؤال آیا درصورت عدم تمکن از ایصال مال امام علیه السّلام به مجتهد جامع الشرایط می تواند خودش مستحقین سادات برساند یا نه جواب تصرف در مال امام علیه السّلام بدون اذن مجتهد بهیچ وجهی جایز نیست هرگاه ممکن از مجتهد نباشد

در نیش خود یا امینی حفظ کرده وهرگاه بمیرد وصیت کند تا برساند هرچند این فرق نادر است بجهت انکه خداوند عالم عباد خود را محمل النّاس نخواهد گذاشت س. آیا کسی که خیمه نشین باشد مثلا ششماه در یکجا توطن نماید در ششماه دیگر سیر نماید آیا این سیر ششماهه داین مدار کثیر السفری مینماید یا نه واحکامش بقصد اسماء است یا نه جواب در ششماه اوّل که متوطن در یک موضع هشت نماز را تمام میکند و در ششماه دیگر هرگاه متصل سیر نماید هم نماز را تمام میکند و روزه را می گیرد واما کثیر السفر کسی است که سه مرتبه سفر کند و در ضمن این ده روز در موضعی قصد اقامه نکند یا در وطن خود ده روز نماند در این وقت در سفر سیم حکم قصر نماز وترك صوم از او برداشته میشود پس واجب است که نماز را تمام کرده و روزه را بگیرد سوال. آیا خون دجله گوسفند که طحال میگویند پاکست یا نه جواب بعد از ترکیه طحال پاکست وخوردنش

حرامست وآن یکی از محرمات ذبیحه است سؤال آیا
در زیادتی از مؤنه سنه خمس را واجب میفرما
ئید شخصی مثلاً قناعت کرده زیاده مانده است
و هرگاه وسعت داده بود بخود و عیالش زیاده
نمی ماند ردر این صورت واجب است خمس یا نه
جواب الخمس بعد از اتمام سنه زاید و مؤنه خود و عیا
لش باشد خمس باو تعلق میگیرد خواه برخود وسعت
داده باشد در اثنای سال یا تنگ گرفته باشد
چه جهت اطلاق ادله یکی مثلاً وثوق دارم که آن
شخص میگوید که جناب شما او را ماذون نموده
اید در گرفتن مال امام علیه السلام آیا بقول این
شخص موثق و مدعی از طرف جناب شما مال امام
علیه السلام را باو بدهم یا نه بینوا توجروا جواب
هرگاه از قول علم قطعی حاصل میشود میتوان بمقتضایش
عمل نمود والا فلا سؤال آیا شخصی عادت نموده است
در رکعتین آخرتین بقرائت تسبیحات اربعه لبر حمد را

خوانده سهوًا و در اثنای حمد یا در آخرش بخاطرش آید که معتاد بوده است به تسبیحات آیا این حمد مجزیست از تسبیحات یا باید از تازه کی عاید و قاصد هر کدامین باشد. جواب هرگاه حمد را سهوًا خوانده بدون قصد چون بخاطرش آید باید اکتفا بآن نکرده تسبیحات بخواند یا حمد را از سر گیرد

سوال آیا ماموم در رکوع در یافت امام و بعد خبردار شود که امام سجده را تمام نموده است تکلیفش قصد انفراد است یا چه کند جواب در این صورت خود سجده کرده و با امام ملحق شود و نماز را تمام کند و احتیاطا اعاده نماید و قصد انفراد در این مقام خالی از اشکال نیست اگرچه جواز ارجح است

سوال آیا کسی در ملک خودش درختی غرس نموده باشد و شاخهای آن کشیده شود بملک غیر بحیثی که نفع بردن غیر از ملک خودش نشود آیا میتواند بدون اعلام صاحب درخت شاخهای آن درخت را قطع نماید یا نه جواب احوط اعلام صاحب درخت است در نزد امتناع از خود میتواند قطع کند سوال آیا استخوان گوسفند یا شتر یا گاو که مطروح باشد

پاکست در ولایتی که ارمنی و مسلمان هر دو ساکنند یا چه قسم است جواب استخوان بی گوشت مطلقا در هر جا که باشد مگر استخوان نجس العین که در آن خلاف است و مشهور نجاست است و قول مشهور هم مختار است سوال آیا شیرهٔ انگور را بجهت غلظت آب بریزند و قوام آورند تا ذهاب ثلثین شود بر کیفیت آب مخلوط پاکست یا نه جواب بلی پاکست س آیا کسی مدیون باشد و سر وعده نرسیده باشد آیا غرما میتوانند که او را از سفر کردن مانع باشند و یا ضامن بگیرند جواب قبل از وعده غرما را تسلطی نیست بر مدیون تا سر وعده و چون وعده در رسد مسلطند بر اخذ طلب خود و بر منع از سفر و از هر چیزیکه مانع از وصول طلب میشود س آیا شخصی بسبب ثقل سامعه و یا همهمهٔ خلق تکبیرة الاحرام و یا قرائت خود را نشنود آیا حکم تقدیر است یا اعادهٔ اسماعی ج بلی حکم تقدیر است س آیا جاهل مسئله که معذور است در چند جا معذور است جاهل مسئله در مسائلی که عامة البلوی نیست مثل مسائل حدود و نوادر احکام نکاح و

طلاق و مواریث و امثال اینها معذور است در احکام حج
نیز بنصوص متکثره شایع جاهل را معذور داشته است
و اما سایر احکامی که عامة البلوا است مثل احکام صلوة
و صوم جاهل مسئله معذور نیست الا در دو موضع
در جهر و اخفات نماز یومیه که در موضع جهر و اخفات
و در موضع اخفات جهر نماید جاهلاً بر او حرجی نیست
و موجب اعاده نماز نیست و اما هرگاه عمداً ترک
کند موجب بطلان است و سهواً نیز موجب بطلان
نیست دوم در قصر و اتمام که در موضع قصر اتمام کند
و هرگاه در موضع تمام قصر کند معذور نیست و موجب
اعاده است هرگاه عمداً یا سهواً قصر را تمام کند البته
موجب اعاده است اما جهلاً در این صورت خاصه
معذور و اعاده بر آن نیست سوال آیا ارامنه و کرجی
که تابع اروس هستند اگر یکی از ایشان به بلاد ما مثل
تبریز و غیره بیایند بر سبیل تجارت و غیره کسی مال
ایشان را بطوری بردارد که ضرر ماجرای برسد میتوان

خود دیا نه ج کافر حربی به تحیل امان بر سبیل تجارت
در بلاد اسلام داخل شود جان ومالش بدون
اذنش بر جمیع وجوه ۰ آیا شهادت علمی را درامور
محسوسه بحس ظاهر معتبر میدانید یا نه ج اصح اعتبار
شهادت علمی است واحوط اعتبار حس ظاهر است
خصوصًا در این زمان که مردم ظاهر العدالة ادنی شیئ را
علم میدانید واحتیاط در این علی کل حال مطلوب است
وحاکم شرع را دای صایب ودقت نظر لازم است نیز
صیغه فضولیه ودر متعه هم مثل عقد دایم جایز
است یا نه ج چون متعه از اقسام نکاح است جواز
فضولی در آن اقرب بصواب است واحتیاط خصوصًا
در فروج مطلوب است س در بیخ دندانها از زیادتی
طعام مانده باشد وخلال نموده ودهن خود آلوده
باشد آیا زوال عین از دهن پاکست یا نه آن اجزاء
مختلفه یا نه ج احوط بلکه اظهر پاک نشدن آن
اجزاست بعلت اختصاص حکم طهارت بدهن وسایر

بواطن نه اجزاء خارجه داخله بالعرض اگرچه قول طهارت
خالی از وجه نیست بجهت لزوم این اجزاء مختلفه و صعوبت
انفکاک از آن و بودنش بحکم اجزاء بدن س آیا مصلی
بسمله را متصل بحمد بگوید و حمد صحیح ادا الشاء محتاج
باعاده باشد یا اعادهٔ بسمله هم ضرور است یا اعادهٔ
حمد کافیست جواب سؤال آیا از برای زلازل متعدده یکصلوة
کافیست یا اینکه برای هرکدام علیحده ضرور است ج هرگاه
متعدده باشد بحیثی که سکون متخلل باشد بین دو زلزله برای
هرکدام نماز علاحده ضرور است و هرگاه حرکات متصل باشد
بعد از سکون یک نماز کافیست سؤال آیا کسی در جای قصد
اقامه بکند و بعد از آن چنان اتفاق باشد که بدو فرسخ یا
سه فرسخ بعنوان سیاحت یا مهمانی یا تجارت سفر کند
و عزمش این باشد که همان روز یا بعد از چند روز دیگر برگردد
آیا قصد اقامه او بهم میخورد یا نه ج هرگاه در اول اقامه
قصد بیرون رفتن از حد ترخص نباشد اقامه منعقد و بیرون
قبل از قصد چهار فرسخ موجب نقض اقامه اش نمیشود خواه

اعاده بسمله ضرور نیست در این صورت بلکه اعاده حمد کافیست ؟

همان روز برگردد یا بعد از چند روز اما هرگاه داول
قاصد خروج برآید از حدّ ترخص باشد اقامه اش منعقد
نمیشود سوال آیا کسی که در سفر باشد و وقت نماز داخل
شود و نماز را نکند با وجود وسعت وقت و تا داخل
وطن بشود و هنوز وقت باقی باشد آیا در آن وقت
نماز را قصر میکند یا تمام و همچنین عکس آن جواب ظاهر
اینست که معتبر وقت ادا باشد نه وقت وجوب پس اگر
در سفر بر او واجب شود و در وسعت وقت در
محلّ اتمام برسد و نماز را اتمام میکند و بعکس بعکس
و جمیع میان قصر و اتمام احوط است سوال آیا نماز شب
چند رکعت است بعد از نافله عشا و همچنین نماز
شب را مثل نماز صبح دیگر طول ادعیه نباشد میتوان
گذارد یا نه بینوا توجروا جواب نماز شب هشت رکعت
است و وقت ادای آن بعد از نصف شب است هر چه
بصبح نزدیکتر باشد ثوابش بیشتر است و پیش از نافله
شب دو رکعت نماز افتتاح کنند و نافله شب هر دو

رکعت بیک سلام مثل نماز صبح بعد از فراغ از هشت
رکعت دو رکعت نافله شفع بجا آورد و در رکعت
اول بعد از حمد سوره قل اعوذ برب الفلق و در ثانی
بعد از سوره قل اعوذ برب الناس و اصح نزد حقیر
قنوت است پس سلام گفته مفرده وتر را بعمل آورد
و آن یک رکعت است بعد از تکبیرات افتتاحیه و ادعیه
اش و بعد حمد سه مرتبه قل هو الله احد و معوذتین
میخواند بعد قنوت را با دائی که علما در رکعت ادعیه
ذکر نموده اند بجا می آورد و بی ادعیه مأثوره در این
رکعت و سایر رکعات نماز شب مجزیست و احسن
بلکه احوط ترک آنست با وسعت وقت بعد از فراغ
از مفرده وتر دو رکعت نماز نافله صبح میگذارد و هرگاه
تاخیر کند تا طلوع فجر صبح صادق هم خوب است و وقت
نافله از اول فجر صادق است تا طلوع حمره مشرقیه
س آیا جهر بسمله در نماز اخفاتی مستحب است یا نه ج
بلی مستحب است بلکه از شعار ایمان است جهر به بسم الله

در جمیع صلوات در کل احوال س آیا در حین ذکر اسم
حضرت پیغمبر صلی الله علیه و آله صلوات فرستادن واجب
است آیا در صلواة در ما بین قرائت صلی الله علیه
کافیست و آله گفتن در تکوبین که جدای انداخته اند
آیا در تشریع علی الظاهر خللی بقصد ذکر صلواة
و بقرائت که ندارد بیان فرمایند ج بلی بقصد ذکر
خللی ندارد زیرا که صلوات افضل اذکار است س یتیمی بود
و چیزی ندارد و کسی چیزی با و هم نمیدهند آیا کسی
میتواند که مدتی اخراجات او را بکشد بقصد اینکه هنگام
کبر سن از او مطالبه نماید یا نه ج هرگاه یتیم منقطع الا
سباب باشد از جمیع وجوه بر تمامی اهل اسلام واجب
است نفقه و کسوت لازمه بقصد مطالبه نمیتوان
نمود بلکه واجب است انفاق بر آن و اما زاید بر قدر
واجب هرگاه متبرع نباشد و در وقت کبر آن یتیم
متمکن باشد مطالبه خالی از اشکال نیست و احوط
عدم مطالبه است واحوط برای یتیم ادای مقدار

مصادف اوست در چنین صورت س هرگاه کسی مدیون باشد وقلیل وجهی دارد میخواهد بطلبکار ندهد واظهار میکند که ندارم که بلکه طلبکار بر قلیل وجهی راضی بشود وصلح نماید چطور است وهرگاه صاحب طلب مطلع شود راضی نخواهد بود که حیله کرده است بیان فرمایند

ج این صلح صحیح است هرچند اثم عذر وحیله بر فاعل اوست ودر روز قیامت مستعد جواب باشد ولیکن این معنی موجب فساد صلح نمیشود س چه میفرمایند در خصوص کسیکه مال خود را بر کسی بفروشد وصیغه نخواند وقدری از وجه نخواهد هم بصاحب مال بدهد آیا میتواند فسخ معامله نماید یا نه ج صیغه از ارکان بیع است وبدون آن بیع لازم نیست ولکن صیغه بلفظ معنی نیست بلکه هر لفظی که دلالت بر ایجاب وقبول میکند ومیانه بایع ومشتری واقع شود همان صیغه است پس بیع لازم وفسخ بدون رضای طرفین باطل س آیا خمی که روغن باشد ودر آن سرکه کرده میگذارند ویکماده ادویه مثل از قبیل نمک وجو وزغال با سرکه

که در وقت گذاشتن انگور در خم میریزند آیا بعد از
غلیان واشتداد سرکه که در سرکه میشود آن خم روغن
آلوده یا سایر ادویه بر تبعیت سرکه پاك مشود یا نه
ج ادویه متعارفه که بجهت سرکه میریزند بر تبعیت
سرکه پاك میشود امّا ادویه غیر متعارفه که دخلی در تحقق
سرکه ندارد پاك شدن آن در غایت اشکال است
واحتیاط در دین علی کلّ حال مطلوب است س آیا
غیبت در چند جا جایز است وهمچنین غیبت نواصب
این زمان که بعضی احادیث فضایل آل محمّد صلی الله علیه
وآله را منکر هستند مثل خطیب شیخ رجب برسی را چگونه
است ج بدانکه استثنا شده است از حرمت غیبت
هشت موضع ا اول وقت تظلّم در نزد کسی که امید
رفع ظلم از او دارد وجایز است که در نزد او ذکر کند
معایبی را که باو ظلم واقعشده است واحوط آنست
که اقتصاد بقدر ضرورت کند دویم استعانت بر تغییر
منکر وردّ عاصی از معصیتش ونیت صحیحه در اینجا

معتبر است وقصد را در این حکم مدخلیت عظیم است
سیم استفتاء در نزد مفتی بحق مثل اینکه بگوید
برای مفتی که ظلم کرده است مرا فلان وفلان بفلان
طور فلان طور طریق استخلاص من چگونه است
چهارم تحذیر مسلم از وقوع در خطر و نصیحت و مستشیر
وهرگاه ببیند عالمی وفقیهی تلبیس کند وتدلیس نماید
مردم را از این خبر دهد تا از شر او محفوظ بمانند
جرح وتعدیل شاهد وراوی حدیث بجهت حفظ
احکام شریعت پس ذکر کند آن معایبی که مخل به
شهادت وقبول روایت است نه مطلق قبایح و
معایب او را مگر آنکه متجاهر به فسق باشد چنانکه مذکور میشود
ششم آنکه آن شخص متجاهر ومتظاهر بفسق باشد چنانکه
استنکاف از فعل آن معصیت نداشته باشد وانکار
ننماید چون او را وسؤال کنند اعتراف کند ومخفی
ندارد واحوط نیست که در این صورت اقتصار کند
بآن عیبی که متجاهر است در آن هفتم اینست که شخصی مشهور

ومعروف باشد باسمی که دلالت بر عیبی کند مثل
اعرج و اعمش و اشتر و امثال اینها که ذکر اینها در
نزد ذکر آن شخص جایز است هشتم هرگاه مطلع
شوند کسانیکه ثابت میشود بایشان حد شرعی یا
تقدیر فاحشه جایز است ذکر آن فاحشه در نزد حاکم
شرع بصورت شهادت خواه در حضور فاعل یا در
غیابش این هشت موضع است که غیبت در این مواضع
سنت است ویک موضع هم هست که جمعی از علما او را
نیز مستثنی کرده اند و آن اینست که هرگاه دو نفر یا بیشتر
شخصی را در معصیت ببینند جایز است در پیش خودشان
ذکر آن معصیت کنند زیرا که در این ذکر فایده مرتب
نیست و احوط بلکه اظهر ترک اینست بجهت عموم ادله
حرمت غیبت و عدم صلاحیت این گونه استحسان
بجهت تخصیص ادله و اما منکرین فضایل جناب ائمه
علیه السلام هرگاه قائل فضلیت ادعای استقلال در حق

اهل بیت علیه السلام ننماید یا بر تفویض امر بسوی
ایشان که حقیقت مرجعش بسوی استقلال است قائل
نباشد پس هر چه ذکر کند از فضائل که این دو حالی
باشد و در ادّعای نبوّت بجهت احدی از ائمّه
اطهار علیه السلام یا برتری مقام ایشان از مقام رسول الله
صلی الله علیه و آله نباشد منکر ما عدای امور مذکوره
فاسق و فاجر بلکه متجاهر بفسق است بلکه بعید نیست
قول بخروج او از مذهب اثنی عشری چنانکه صریح دعای
اعتقادات که مرویست بطریق صحیح مذکور است در
کتب معتبره و از فقرات آن دعاء است وانّ علیّاً
امیر المؤمنین و سیّد الوصیّین و وارث علم النبیّین
و قاتل المشرکین و امام المتّقین و مبیر المنافقین و مجاهد
الناکثین و القاسطین و المارقین و امامی و حجّتی
و صراطی و دلیلی و حجّتی و من لا اثق بالاعمال و ان زکت
و لا اراها منجیة و ان صلحت الّا بولایته و الائتمام
به و الاقرار بفضائله و القبول من حملتها و التسلیم

لو ابّها و باین مضمون در احادیث و زیارات و
ادعیّه بیش از حدّ احصا ممکن است و مجملی برای اکباد
البیان هر گاه خالی از امور مذکوره باشد با جدیث
ثابت مستفیض بلکه متواتر اجعلوا لنا ربا نوب
الیه و قولوا فینا ما شئتم و قولوا ان ذکر الخیر
کنتم اوله و اصله و فرعه و معدنه و ماویه و منتهاه
جز خبث باطل و عداوت جبلی نیست الا لعنة الله
علی القوم الظالمین ای ظالمی آل محمد صلی الله علیه
و آله حقهم و من یعظم حقوقهم لشرفنا لهم
و ذکر مدائحهم و بث مناقبهم و ترک ذالک
و انکاره کتمان و رفع لهم عن حقهم و لعن الله
امّة دفعتکم عن مقامکم و ازالتکم عن مراتبکم
التی رتبکم الله فیها وجه بسیار عجب است
که با وجود تواتر و تکاثر این نوع اخبار و آثار در
دفاتر و کتب علماء متقدمین و متأخرین و بدا
هتش در نزد مسلمین حتی عوام الناس ، ۲۱ ، قسم

سؤال از جناب عالیجناب در حق این گونه اشخاص
واقع میشود س آیا در نوافل جهر و اخفات تابع حکم
اصل فریضه است یا مختار است و هم چنین در نماز
آیات و نذر و طواف ج اما نماز آیات و نذر
و طواف و سایر نمازهای غیر روایت مختار است
در جهر و اخفات و اما در روایت پس در نوافل
شب مطلقا جهر مستحب است و در نوافل روز اخفات
و نوافل صبح ملحق است بنافلهٔ شب س آیا کسیکه با وجود
امکان غسل در شب مبارک ماه رمضان غسل را
تاخیر انداخته که مجال غسل نمانده تیمم نموده صبح را
با تیمم ادراک نموده فعل حرام کرده یا عملش هم باطل است
ج عملش صحیح است و گناه تاخیر غسل عمدا کرده است
آیا مصلی را در حال قرائت کسی بر خورد و استقرارش
بر هم خورد آیا از کلمه که قرائت از ترلزل بعمل
آمده کافیست یا اینکه مجددا بخواند ج آن کلمه را
مجددا اعاده کند س آیا مصلی در بعضی از اعمال

یا افعال صلواة وسوسه دارد وسایر مواضع
مشکوك صلواة هم مرجوع بحکم کثیر الشك است
یا نه ج هرگاه شخصی کثیر الشك است باین معنی
که دریك نماز سه مرتبه شك کند یا در سه نماز
متوالی شك نماید بنا را بر صحیح بگذارد وعمل را
تمام کند هرکه چنان نیست رجوع باحکام شك
وسهو نماز نماید س آیا بعضی مساجدی که
اثری کسی میخواهد که خراب کند وطرح نو یا محکم
دامن از طرح وبنای اول نسازد مشروع است
اینکونه تخریب وتعمیر یا نه ج هرگاه طرح احسن
وغرض واقف حاصل میشود لیکن وجه اتم جایز
است والا فلا س آیا بعد از تسبیحات اربعه
در نماز مستحب است ذکر استغفر الله ربی واتوب
الیه ج بلی مستحب است استغفار صلوات و
بعضی از علماء ما استغفر الله را واجب داشته اند
و اصح استحباب است آیا مصلی را در طلای

غیر مسکوک که حاصل باشد ظاهر باشد یا باطن نماز
چه طور است ج نماز جایز است و اشکال ندارد مطلقا
س آیا در کفش عوض شده وضو چه طور است ج وضو
صحیح است و استعمال آن کفش حرامست مگر بعلم برضای صاحبش
داشته باشد س آیا لقطه را بایست تعریف کنند
اما اگر در وقت یافتن یا قبل از تمامیت مدت تعریف
قطع و یا مظنه متاخم بعلم برساند که صاحبش پیدا
نمیشود میتواند از طرف صاحب مال تصدق کند یا نه
ج تعریف واجب است علی کل حال علم وظن در اینجا
معتبر نیست س آیا صلوات فرستادن بر پیغمبر صلی الله علیه
واله در رکوع و سجود مستحب است یا نه ج بلی مستحب
است و سبب زیادتی نور و ثواب نماز است س
آیا در قرائت و صلواة تمیز کاف عجمی از کاف عربی
از محسنات قرائت است یا نه وهمچنین ادغام در محمد
وال محمد در تشهد واجب است یا نه وهم چنین مد
ولا الضالین وهم چنین در قرائت در جار و مجرور

ومضاف ومضاف الیه وصفت وموصوف وصله وموصول
مجرور ومضاف الیه وصله غلط شود هر دو بایست
گفته شود یا نه س آیا تمیز کاف عربی از عجمی وامثال این
قبیل است واجب است وبعدم آن عمدًا مبطل نماز و
ادغام هم در مقام مذکور واجب است واخلال بآن
سبب بطلان نماز است وهمچنین مدّ ولا الضّالّین و
مدّات متصله که حرف مدّ وسبب مدّ در یک کلمه باشد
واما اخلال بموصوف وموصول ومجرور ومضاف الیه
بجز یکه اعاده موجب اعاده اوست احوط آنست که صفات
ومضاف وصله وجار را اعاده کند زیرا که انها در حکم کلمه
واحده اند س آیا ماء متنجس که بدفعات جمع شده کر
شود پاکست یا نه ج پاک نیست تا یک کر طاهر دفعتًا
براو القا نشود یا متصل نشود بجاری یا آب باران یا آب
چاه یا بجوشیدن آب از زیرش س آیا در جمیع عقود
وایقاعات غیر صیغه عربی مجزیست یا نه ج اصح واظهر اجزاست
واحوط عربیّت است با تمکّن س آیا کسی خودش را فاسق العمل

و فاجر العمل بد ابد اما مردم اورا عادل دانند امامتش
جایز است یا نه ج هرگاه معروف در میان مردم بعدالت
باشد جایز است امامتش س آیا زنی برادر یا خواهر شوهر
خود را شیر دهد رضاع متحقق شده نشر حرمت بین زوجین
میشود یا نه ج ظاهر اینست که نشر حرمت نکند ولیکن احتیاط
مطلوبست نه معنی وجوب س آیا مصلی آخر آیات را از جهت
اینکه اعراب نداند وقف کند نمازش صحیح است یا نه
بلی صحیح است س آیا در بعضی مساجد حصیر یا بوریا انداخته اند
که مسلمین در روی آنها نماز بخوانند مثلا خونی یا بولی یا نجاست
دیگر با آنها برسد آیا میتوان برید آن موضع متنجس را که پاک
کردنش باب متعسر باشد یا نه وهم چنین نماز در وسعت
وقت قبل از زوال نجس در همان مسجد چگونه است ج
هرگاه پاک کردن آن موضع بغیر بریدن متعذر باشد و بهر
وجهی ممکن نباشد جایز است والا فلا واما نماز کردن
در مسجد قبل از ازالة النجاست آن با سعه وقت صحیح است
اگرچه فعل حرام بعمل آورده س آیا تداخل اغسال جایز است

تداخل واجب در واجب و مستحب در مستحب و مستحب در واجب و عکس آن یعنی تداخل واجب در مستحب یا انکه فرداً فرداً عمل آورد فخ جمیع این صورتها جایز است سوای صورت اخری یعنی تداخل واجب در مستحب و این جایز نیست هرچند روایتی منتشر بر جوازش وارد است لکن خلاف مشهور بین علمای شیعه است و عمل بمشهور در این مقام اقوی و اولی با اینکه احوط است مس آیا شرایط تقاص چند چیز است فخ چند چیز است اول اینکه حق در ذمه او ثابت و لازم باشد دویم انکه انکار آن حق نماید سیم اعتراف بحق کرده ولیکن ممتنع از ادا باشد و بنای دادن نداشته باشد چهارم انکه بعضی شرط کرده اند که بینه نداشته باشد و از اثبات آن در نزد حاکم شرع عاجز باشد و این شرط نزد حقیر لزوم ندارد پنجم او را قسم نداده باشد هرگاه قسم خورده باشد هرچند بر صاحب مال یقین باشد که قسم دروغ خورده باز تقاص نمیتواند کرد زیرا که قسم عوض مالیست که ادا و برده ششم انکه آن مالی که میخواهد از آن تقاص کند امانت نباشد زیرا که خیانت امانت بوجهی جایز نیست

هفتم شرط کرده اند بعضی از علماء که در وقت تقاص کردن این کلمات را
بگوید اللهم انی اخذ هذا المال مکان مالی الذی اخذه منی
وانی لم اخذ الذی اخذته خیانة ولا ظلما واین را بمنزله صیغه
دانسته وگفته اند که هرگاه امانت باشد واین کلمات را بگوید
میتواند از امانت تقاص کرد واین شرط احوط است مثل ترک
تقاص از امانت والله سبحانه وتعالی هو العالم بحقایق
احکامه س آیا مظنه بدخول وقت در ابر و آسمان کافیست
یا نه ج مظنه در وقت ابر کافیست اما در وقت صافی هوا
کافی نیست ولا بد است از یقین س آیا در وقت شام تجاوز
حمره مشرقیه از سمت راس بدخول وقت شام است عبارت
از چیست و بعضی اوقات در سمت جنوب و یا شمال و یا خود
مشرق حمره است و با وجود این وقت شده است چه کیفیت
است ج چون رو بقبله بایستی و حمره از سمت مشرق بالا آمد
همین که از سمت راس گذشت وقت نماز مغرب و وقت
افطار صایم و کافی میشود که بجهت غلبه بخار حمره مغربیه در
سمت مشرق منعکس میشود و مدت مکث میکند در این

صورت اعتبار و بجا و ز جمره مشرقه است از سمت راس

چنانکه مذکور شد س آیا قصد قربة مطلقه در وقت شك

بدخول وقت و غیره کافیست و متعین قصد قربة مطلقه

در رساله بیان فرموده اید که کفایت میکند بعضها در کدامین

وقت ج اگر در طهارتست قصد قربة مطلقا کافی است

واگر در نماز است در وقت شك بدخول وقت کافی

نیست و جایز نیست واگر شك در خروج وقت باشد

کافی است والله العالم س آیا مویز را باش و یا شوربا و یا

غیرها در میان آب و غیره بریزند بجوشد نجس است

و یا حرام است و یا پاك بیان فرمایید ج مویز همان که بجوشد

نجس است س آیا در قرائت قرآن بطریق غلط و عدم ادای

حروف از مخارج مقرره حرام میفرمایند آیا قواعد محسنات

از قبیل ترقیق و تفخیم و هم چنین تمیز کاف عربی از

عجمی و ادغام حروف یرملون در کلمه واحده و یا غیرها و آیا

کاف عجمی عبارتست از کاف کرد بمعنی غبار و یا کاف کرد

بمعنی نمود و ساخت بیان فرمایید مجملا آیا قرائت قرآن به

جهت تعلم یا جهل بغلط یا غفلت حرام نیست والا حرام است بلکه
در بعضی صور کفر است و اما قرائت انچه متعارف نیست در لسان
عرب از قبیل ادغام یرملون و ترقیق و تفخیم یا آیت و امثال
اینها مراعات نشان واجب است بقدر امکان و هم چنین اخراج
حروف از مخارج و فرق میان کاف عربی و عجمی لازم است
و کاف عربی کاف کرد است یعنی نمود و ساخت س ایا جای
سجده و ایستادن در بلند و پستی چه قدر توفیر داشته باشد
که مضر و مبطل صلواة نیست بیان فرمایند ج بلندی و پستی
بقدر چهار انگشت باشد عیب ندارد زیاده جایز نیست
س قربانت شوم مستفیض شدن از حضور با هر النور
بعضی کسان ممکن نه در بعضی مسائل فرعیه که تقلید ضرور است
از فئه محقه بایست تحقیق نمود مثل جناب شما در این ولا
ممکن نیست ایا اذن میفرمایید که بجناب آخوند ملا محمد مقام
و جناب سلالة السادات آقا سید علی زنوزی و یا حاجی ملا
حسین خسروشاهی تقلید بشود اخذ شود بدانند دام الله
بقائکم ج تقلید جناب آخوند ملا محمد و جناب آقا سید علی زنوزی

سلمهم الله نمایند س آیا زمین که گل باشد زیر پا را و یا کفش را پاک میکند یا نه ج احوط اینست که زمین خشک باشد سوال آیا بر روی طاق و دفتر کند کرده اهنشر انبیا محمد رده الله ... وضو که چرا سیفرمایید سهل است ایضا تکفار در معامله میل میکنند آیا مجملی و تاویلی درست میشود ان بود که بی وضو دست زده بکفار در معامله توان داد

سوال ... دست زدن بر اسم مبارک پیغمبر صلی الله علیه و آله جایز نیست و بکفار میتوان داد بعلت عدم علم بدست گذاشتن بر اسم آن ... و با وجود علم مس کردن جایز نیست س آیا علامت قبله در ولایت تبریز جهت شخص عوام فقیر نیست که بفهمد و بر بعضی مساجد و مقابر مسلمانان نگاه میکند در بعضی انسبت بر بعضی تیامن هست و در بعضی تیاسر هست توفیر بعضی بر بعضی یک وجب است یا یک ذراع هست متحیر و مات میماند که چه کند و بر مساجد جامعه هم نگاه میکند این توفیر را می فهمد آیا جزئی تیاسر و یا تیامن مبطل است

یا نه بینوا ادام الله ایام افاداتکم جواب انحراف جزئی از قبله به
طرف یمین یا یسار که در بین مشرق و مغرب باشد مغتفر
است و انحراف قبله تبریز از نقطه جنوب بسمت مغرب
پانزده درجه و چهل دقیقه است که یکوجب و سر انگشت
مضمومة الاصابع و دو ثلث انگشت از محاذات نقطه
جنوب بسمت مغرب است سوال آیا تشبیهات در واه
محرم که می آورند جایز است و یا حرامست جواب تشبیه مرد به
زن یا زن بمرد حرام است سوال آیا وضو برای غسل جمعه
شرط صحت است و یا مکمل است ج وضو بجهت نماز
است نه بجهت غسل سوال آیا با جمیع وضوهای مستحبه
فریضه را میتوان بعمل آورد یا نه ج بلی با وضوی مستحب
فریضه را میتوان بجا آورد سوال در رساله بیان فرموده
اید که مستحب است که در وقت شستن دست در وضو
نیت وضو کند و همچنین در وقت خواندن
اقامه نیت نماز کند آیا در اول شستن رو و در
اول گفتن تکبیرة الاحرام نیت مساوق اینها نباشد

دائی بسیط نیت در وقت شستن دست و یا در اقامه
داشته باشد کافیست یا چگونه است بیان فرمائید
جواب داعی بسیط همان نیت است هر گاه مستمر بماند
تا وقت شستن رو و یا گفتن تکبیرة الاحرام هر چند متذکر
نباشد اخطار ببال حاصل نباشد باین معنی که اگر
از او بپرسند چه میکنی بگوید که وضو میگیرم یا نماز می
کنم این صحیح است والا فلا سوال آیا استقرار در نماز
شرط است در وقت قرائت و ذکر وغیرها آیا حرکت
جزئی بدن از جا بیدن و یا عمداً دست را جنبانیدن
و یا بدن و سر آوردن عیب دارد یا نه بینوا توجروا
جواب استقرار در نماز شرط است و استقرار حاصل
میشود بعدم حرکت دادن پا و بعدم حرکت دادن
اجزا بطوری که از ماه هیئت نماز بیرون رود
و اما حرکات جزئیه که موجب خروج از هیئت نماز
نیست مبطل نماز نیست سوال آیا معامله صغیر مطلقا
که حرام میفرمائید آیا اباحه هم حرام است که بیک

وبگیر مباح کنند دخل و تصرف را چنانچه معاملات
در اکثر بلاد در اسواق منحصر با محرز است که شرایط
بیع و شرای شرعی در آن محقق نمی شود از جهت ایجاب
و قبول و غیرها بیان فرمائید بجواب معامله صغیر
مطلقا حرام است و با اذن ولی [illegible] صحیح است
لکن نه بعنوان [illegible] سؤال آیا در قرائت تمیز حروف
از حروف کما ینبغی الا بقواعد قرا لازم است جواب
تمیز حروف و اخراج آنها از مخارج کما ینبغی بر همه کس
که ذکر شد والله العالم تمام شد سؤال و جواب

[illegible]

١٢٥٢